

3. Калюжний Р.А., Басв О.О. Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки України. *Правова інформатика*. 2009. № 4 (24). С. 5–12.
4. Von Solms, R. Information security management: why standards are important. *Information Management & Computer Security*. 1999. № 7 (1). P. 50–58.
5. Ahmad, A., Maynard, S.B., and Shanks, G. A Case Analysis of Information Systems and Security Incident Responses. *International Journal of Information Management*. 2015.
6. Негодченко В.О. Сучасний підхід до виокремлення функцій органів Національної поліції України у сфері забезпечення державної інформаційної політики. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. Вип. 4. С. 176–188. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2016_4_26.
7. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 18.04.2020).
8. Про Стратегію кібербезпеки України : Указ Президента України від 15 березня 2016 р. № 96/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003525-16> (дата звернення: 18.04.2020).
9. European Information Policy (based on Fifth Edition) of the conference “Information society – a challenge for Europe” Council of Europe Committee of Ministers Committee on Information. Thessaloniki, Greece, 1997.
10. Resolution on “Europe and the global information society – Recommendations to the European Council” and on a communication from the Commission of the European Communities: “Europe’s way to the information society: an action plan” (COM(94)0347 – C4-0093/94)
11. Corpuz M, Barnes P. Integrating information security policy management with corporate risk management for strategic alignment. In: Proceedings of the 14th World Multi-Conference on Systemic, Cybernetics and Informatics (WMSCI). Orlando, Florida, 2010.
12. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 20.04.2020).

СУХАНОВ С. А.,
аспірант кафедри цивільного,
господарського та екологічного права
(Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»)

УДК 342.98

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.3.26>

СТВОРЕННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ

У статті досліджено створення та завдання Державної служби України з питань праці.

Історія становлення і розвитку державної служби взагалі та державної служби з питань праці, що забезпечують реалізацію функцій держави, пов’язані з розвитком і становленням держави та її органів. Кожен етап історичного розвитку суспільства у різних країнах характеризується особливими підходами до соціуму та конкретно осіб, котрі реалізують державні управлінські функції.

Але ознайомлення із процесом еволюції державної служби в ракурсі історичних етапів має свої особливості з урахуванням національної своєрідно-

сті країн. Зрозуміло, що в цій ситуації дослідження проблеми становлення державної служби, в т. ч. державної служби з питань праці, в історичному ракурсі має ґрунтуватися на різноплановому аналізі історичних періодів і місця в історії осіб, які виконують функції держави, в поєднанні з розглядом філософських, правових, політологічних вчень стосовно питання, що вивчається.

Для розуміння суті української державної служби необхідно також дослідити розвиток державного управління в розрізі його структур і служб на різних історичних етапах. У різних історичних ситуаціях відбувалися зміни в ієрархії державної влади.

Необхідно також розглянути посади, безпосередньо визначені для виконання державних функцій, міжпосадові взаємовідносини, підпорядкованість; обов'язки та повноваження посадових осіб, що також дасть змогу простежити становлення державної служби в її сучасному вигляді.

Сьогодні головним завданням держави є повне реформування державної служби, підвищення її престижу, запобігання непрофесіоналізму та некомпетентності під час формування кадрового потенціалу, знищення корупції. Вдосконалення адміністративних і правових інструментів Державної служби України з питань праці має надзвичайне значення для підвищення загальної ефективності регулювання питань праці. Належне функціонування нової Держпраці, що об'єднала в собі декілька важливих структур, зможе забезпечити виконання Україною частини міжнародних зобов'язань, зокрема щодо реалізації Конвенції МОП і впровадження міжнародних стандартів Гідної праці в Україні.

Ключові слова: Державна служба України з питань праці, Держпраці, створення, завдання.

Sukhanov S. A. Creation and tasks of the civil service of Ukraine on labor issues

In the article creation and task of Government service of Ukraine are investigational on questions labour. History of becoming and development of government service in general, and government service on questions labour, that the states related to development and becoming of the state and his organs provide realization of functions. Every stage of historical development of society in different countries is characterized the special going near society and certainly persons that will realize state administrative functions. But an acquaintance with the process of evolution of government service in foreshortening of the historical stages has the features, taking into account national originality of countries. Clear that in this situation of research of problem of becoming of government service, including government service on questions labour, in the historical foreshortening must be base on analysis of historical periods and place in histories of persons, that execute the functions of the state, in combination with consideration of philosophical, legal, political science manoeuvres in relation to a question that is studied.

To understand the essence of the Ukrainian civil service, it is also necessary to study the development of public administration in terms of its structures and services at different historical stages. In different historical situations there have been changes in the hierarchy of state power.

It is also necessary to consider the positions that were directly assigned to perform public functions, inter-position relations, subordination; responsibilities and powers of officials, which will also allow to trace the formation of the civil service in its modern form.

Today, the main task of the state is to completely reform the civil service, increase its prestige, prevent unprofessionalism and incompetence in the formation of human resources, the destruction of corruption.

Improving the administrative and legal instruments of the State Labor Service of Ukraine is extremely important to increase the overall efficiency of labor regulation. The proper functioning of the new State Labor, which combines several important structures, will be able to ensure that Ukraine fulfills part of its international obligations, in particular, the implementation of ILO Conventions and the implementation of international standards of decent work in Ukraine.

Key words: *State Service of Ukraine for Labor, State Labor, creation, tasks.*

Вступ. Державна служба України з питань праці реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Із початком розбудови нової суверенної та незалежної держави Україна почала формувати власний інститут державної служби. Від професійного рівня державних службовців залежить результативність і ефективність управління політичними та соціально-економічними процесами розвитку країни. Дослідження загальнополітичних положень щодо Державної служби України з питань праці присвятили фундаментальні роботи вчені-адміністративісти А.О. Виприцький, А.А. Француз, В. Пилипенко, А.П. Перов. Проте багато питань щодо завдання Державної служби України з питань праці залишаються невирішеними, що й зумовлює актуальність теми статті.

Для розуміння суті державної служби в контексті української специфіки важливо ознайомитися з розвитком і трансформуванням державного управління, створенням, реформуванням, ліквідацією окремих структур і посад державної влади, що відбувалось на різних етапах історії держави.

Постановка завдання. Виходячи з історичної практики, можна стверджувати, що формування державної кадрової політики – складний і багатограний процес. Він може бути результативним у разі дотримання певних вимог та умов, урахуваючи послідовне здійснення низки науково-дослідних, організаційно-управлінських, політичних і законодавчих дій. Дослідження процесу створення Держпраці та розуміння її завдань на сучасному етапі є важливим фактором щодо вивчення інституту державної служби в країні загалом. Сьогодні ключовим завданням держави є суттєве оновлення інституту державної служби, підвищення престижу державної служби, запобігання непрофесіоналізму та некомпетентності під час формування кадрового потенціалу.

Результати дослідження. Історія становлення і розвитку державної служби взагалі та державної служби з питань праці, що забезпечують реалізацію функцій держави, пов'язані з розвитком і становленням держави та її органів. Кожен етап історичного розвитку суспільства у різних країнах характеризується особливими підходами до соціуму та конкретно осіб, що реалізують державні управлінські функції.

Але ознайомлення із процесом еволюції державної служби в ракурсі історичних етапів має свої особливості з урахуванням національної своєрідності країн. Зрозуміло, що в цій ситуації дослідження проблеми становлення державної служби, в т. ч. державної служби з питань праці, в історичному ракурсі має ґрунтуватися на різноплановому аналізі історичних періодів і місця в історії осіб, які виконують функції держави, в поєднанні з розглядом філософських, правових, політологічних вчень стосовно питання, що вивчається.

Для розуміння суті української державної служби необхідно також дослідити розвиток державного управління в розрізі його структур і служб на різних історичних етапах. У різних історичних ситуаціях відбувалися зміни в ієрархії державної влади. Необхідно також розглянути посади, які безпосередньо були визначені для виконання державних функцій, міжпосадові взаємовідносини, підпорядкованість; обов'язки та повноваження

посадових осіб, що також дасть змогу простежити становлення державної служби в її сучасному вигляді.

Сьогодні головним завданням держави є повне реформування державної служби, підвищення її престижу, запобігання непрофесіоналізму та некомпетентності під час формування кадрового потенціалу, знищення корупції.

На законодавчому рівні кадрова політика держави регулюється такими нормами, як Конституція України, Закони України «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про засади запобігання і протидії корупції» та відповідними підзаконними нормативно-правовими актами різного рівня.

Питання інспекції праці містять Конвенція Міжнародної організації праці 1948 р. (№ 88) «Про організацію служби зайнятості», Конвенція 1981 р. (№ 155) «Про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище», Конвенція 1997 р. (№ 181) «Про приватні агентства зайнятості», Конвенція 2006 р. (№ 187) «Про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці». Також 46 конвенцій і рекомендацій МОП містять у своїх текстах посилання на інспекцію праці. Конвенція і Рекомендація 1947 р. (№ 81) «Про інспекцію праці у промисловості й торгівлі» поряд із Конвенцією 1969 р. «Про інспекцію праці в сільському господарстві» та Рекомендацією 1969 р. (№ 133) «Щодо інспекції праці в сільському господарстві» встановлюють основу для створення національної системи інспекції праці.

Державна служба України з питань праці (Держпраці) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики та який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду, а також із питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення, загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, на випадок безробіття в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб [2].

Держпраці утворена 10 вересня 2014 р. Постановою Кабінету Міністрів № 442 шляхом злиття Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки, Державної інспекції з питань праці та здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи. Останні утворені шляхом реорганізації відповідних органів колишнього Держгірпромнагляду [7].

Положення про Державну службу України з питань праці було затверджене 11 лютого 2015 р.

Держпраці очолює Голова, котрий призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за пропозицією Комісії з питань вищого корпусу державної служби. Голова Держпраці за посадою є Головним державним інспектором України з питань праці.

Голова Держпраці має трьох заступників, які призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій Комісії з питань вищого корпусу державної служби за результатами конкурсу відповідно до законодавства про державну службу.

Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції Держпраці, обговорення найважливіших напрямів її діяльності у Держпраці може утворюватися колегія.

Для розгляду наукових рекомендацій і проведення фахових консультацій з основних питань діяльності у Держпраці можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів приймає Голова Держпраці, який затверджує кількісний і персональний склад таких органів, а також положення про них.

Основними завданнями Держпраці є:

1) реалізація державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду, а також із питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб;

2) здійснення комплексного управління охороною праці та промисловою безпекою на державному рівні;

3) здійснення державного регулювання і контролю у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

4) організація та здійснення державного нагляду (контролю) у сфері функціонування ринку природного газу в частині підтримання належного технічного стану систем, вузлів і приладів обліку природного газу на об'єктах його видобутку та забезпечення безпечної та надійної експлуатації об'єктів Єдиної газотранспортної системи [2].

Держпраці під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками й організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами й організаціями.

Держпраці у межах повноважень, передбачених законом, на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Мінекономіки видає накази організаційно-розпорядчого характеру організовує і контролює їх виконання.

Висновки. Вдосконалення адміністративних і правових інструментів Державної служби України з питань праці має надзвичайне значення для підвищення загальної ефективності регулювання питань праці. Належне функціонування нової Держпраці, що об'єднала в собі декілька важливих структур, зможе забезпечити виконання Україною частини міжнародних зобов'язань, зокрема щодо реалізації Конвенцій МОП і впровадження міжнародних стандартів Гідної праці в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1997 р.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» від 11 лютого 2015 р. № 96.
3. Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р.
4. Указ Президента України «Про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців» від 30 травня 1995 р.
5. Указ Президента України «Про державну комісію з проведення в Україні адміністративної реформи» від 7 липня 1997 р. № 620-97.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Державної служби з питань праці та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 лютого 2015 р. № 100.
7. Виприцький А.О. Державна служба України з питань праці як суб'єкт надання адміністративних послуг. *Право і суспільство*. 2020. № 1. Ч. 2. С. 3–9.

